

Uppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Dessa riktlinjer har fastställts av rektor 2018-09-25 och träder ikraft samma datum

Dnr HS 2018/523

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
1.1 Komponenter i uppföljningen.....	2
1.2 Process.....	4
1.3 Ansvar.....	5
2 Uppföljning av utbildningsprogram	6
2.1 Måluppfyllelse	6
2.2 Progression.....	7
2.3 Kvalitetsaspekter	7
2.4 Summerande värdering och analys.....	11
3 Uppföljning av ämne	12
3.1 Kvalitetsaspekter	12
3.2 Kurskvalitet	13
3.3 Summerande värdering och analys.....	15
Bilaga 1: Underlag för uppföljningen	16
Bilaga 2: Extern granskning av examensarbeten	17
Bilaga 3: Dialogmöten	18
Bilaga 4: Schematisk tidsplan	19

1 Inledning

All utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Högskolan i Skövde (Högskolan) ska följas upp inom ramen för en sexårscykel. Syftet med uppföljningarna är att säkra och höja utbildningarnas kvalitet. Uppföljningarna utgör en del av Högskolans samlade kvalitetssystem för utbildning¹.

Universitetskanslersämbetets (UKÄ:s) nationella system för kvalitetssäkring av högre utbildning², UKÄ:s modell för granskning av kurser som inte specifikt omfattas av kursfordringarna för någon examen under åren 2012-2014³, Högskolans utvecklingsplan⁴ samt Högskolans process för inrättande av utbildning⁵ har varit vägledande vid utformning av uppföljningsmodellen.

I uppföljningen inkluderas utbildningsprogram och ämnen, såväl ämnen som är huvudområden som resursämnen. Inom ämnena görs uppföljningen dels samlat för ämnet, dels på kursnivå. Behörighetsgivande förutbildning (förutbildning) och uppdragsutbildning inkluderas i uppföljningen av ämnen.

Uppföljning av utbildning inom samma område, till exempel vårdutbildning eller ekonomutbildning, sker vid samma tidpunkt. En särskild tidsplan visar när de olika områdena följs upp under sexårscykeln⁶. Tidsplanen synkroniseras med UKÄ:s utbildningsutvärderingar på så sätt att en intern granskning av en utbildning föregår en nationell granskning när så är möjligt.

1.1 Komponenter i uppföljningen

Uppföljningen av utbildning – som sker inom ramen för utbildningsprogram och ämnen – består av fyra komponenter, nämligen

- uppfyllelse av examensmål (måluppfyllelse)
- säkring av examens- och programmål genom progression (progression)
- säkring av kursmål och övrig kurskvalitet (kurskvalitet) samt
- vissa övriga aspekter som rör kvalitet i högre utbildning (kvalitetsaspekter)

Uppfyllelse av examensmål följs upp genom en extern granskning av ett slumpmässigt urval av examensarbeten inom ett huvudområde. Urvalet ska inkludera examensarbeten från samtliga utbildningsprogram som ingår i uppföljningen. Vissa examensmål väljs ut för granskningen.

Säkringen av den progression som ska leda till måluppfyllelse granskas av fakultetsnämnden. Vissa examens- och lokala programmål i ett utbildningsprogram väljs ut för

¹ Kvalitetssystem för utbildning vid Högskolan i Skövde, dnr HS 2017/128

² *Nationellt system för kvalitetssystem för kvalitetssäkring av högre utbildning*, Universitetskanslersämbetets rapport 2016:15 samt *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå*, Universitetskanslersämbetet 2016, reviderad 2018

³ Modellen beskrivs i rapporten *Granskning av kurser som inte specifikt omfattas av kursfordringarna för någon examen 2014 och uppföljning av granskade kurser 2013 (uddakurser)*, Rapport 2014:15, Universitetskanslersämbetet 2014

⁴ *Utvecklingsplan för Högskolan i Skövde 2017-2022*, dnr HS 2015/1011

⁵ Inrättandeprocessen beskrivs i styrdokumentet *Riktlinjer för inrättande av utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

⁶ Den första tidsplanen för de uppföljningar som beskrivs i dessa riktlinjer omfattar perioden 2018-2022 (dnr HS 2018/119).

granskningen. Underlaget utgörs av befintliga dokument kopplade till utbildningen (utbildningsplan, målmatris, kursplaner etc.).

Kursernas kvalitet och hur kursmålen säkras granskas av fakultetsnämnden. Granskning sker av ett urval av kurser, inom ramen för uppföljning av ämnen. Följande typer av kurser berörs:

- fristående kurser (kurser som endast ges som fristående)
- kurser inom förutbildning samt
- uppdragskurser (poänggivande eller icke-poänggivande utbildning).⁷

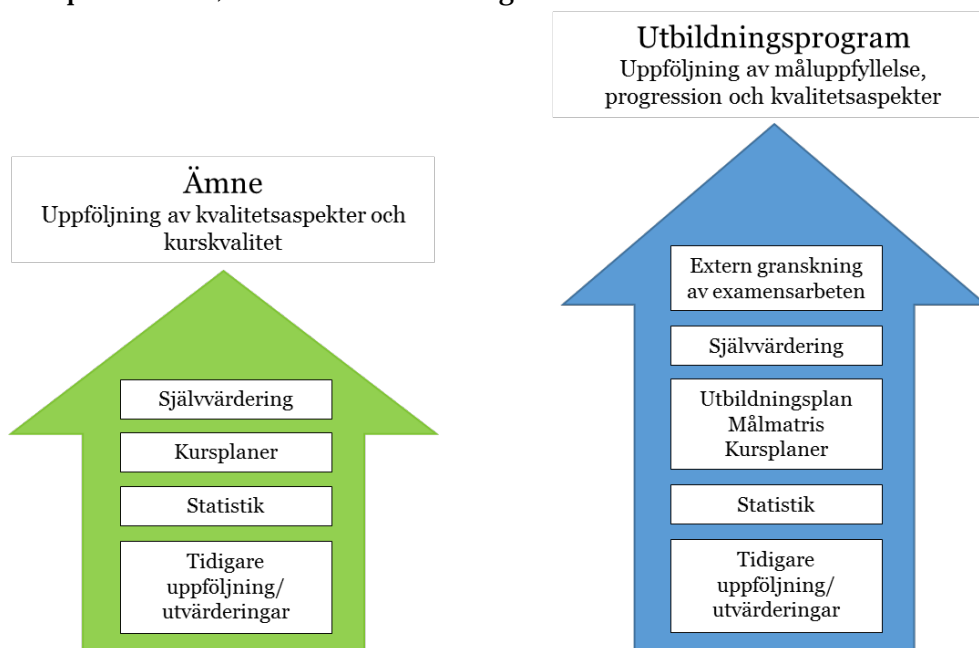
Underlaget utgörs av självvärdering samt befintliga dokument kopplade till kursen.

Uppföljning av *kvalitetsaspekter* görs såväl för utbildningsprogram som för ämnen. Granskningen görs av fakultetsnämnden. Flertalet av kvalitetsaspekterna används även vid den granskning som föregår inrättande av utbildningsprogram och huvudområden. Underlaget utgörs av självvärdering, befintliga dokument kopplade till utbildningen, statistik samt eventuellt övrigt faktaunderlag.

Utöver det underlag som anges ovan ska dokumentation från tidigare uppföljningar i Högskolans kvalitetssystem för utbildning användas. Exempel på sådana aktiviteter är årlig programuppföljning och kursutvärderingar. Även externa utvärderingar som genomförts tidigare, till exempel UKÄ:s utbildningsutvärderingar, ska utgöra underlag. Resultaten från olika uppföljningar och utvärderingar fångas på detta sätt upp och tas tillvara i det kontinuerliga kvalitetsarbetet.

I den självvärdering som sammanställs inom ramen för uppföljningen ska det ingå en summerande värdering och analys av utbildningen. Värdering och analys ska göras av såväl varje utbildningsprogram som ämnet som helhet.

I figuren nedan sammanfattas uppföljningen genom beskrivning av dels de olika komponenterna, dels de olika underlagen.

Figur 1: Uppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram

⁷ Säkring av kursmål och övrig kurskvalitet för kurser inom förutbildning och uppdragsutbildning innebär att utbildningen granskas i förhållande till relevant regelverk.

De olika komponenterna i uppföljningen beskrivs mer utförligt i de särskilda avsnitten för utbildningsprogram (avsnitt 2) och ämne (avsnitt 3). Underlagen för uppföljningen samlas och tillgängliggörs digitalt. Mer detaljerad information om underlag lämnas i avsnitt 2 och 3 samt i bilaga 1.

1.2 Process

Uppföljningen sker i ett antal steg som beskrivs nedan:

Uppstart

Uppföljningen inleds med ett uppstartsmöte där fakultetsnämnden möter företrädarna för utbildningen (berörd prefekt och avdelningschef samt berörda lärare, främst berörda ämnesföreträdare, ämnesansvariga lärare och programansvariga lärare) samt studentrepresentanter. I det inledande skedet hålls även ett särskilt planeringsmöte med berörda ämnesföreträdare. Vidare sammanställs relevant faktaunderlag.

Självvärdering och extern granskning

Självvärdering skrivs av företrädarna för utbildningen och extern granskning sker av examensarbeten. Den externa granskningen beskrivs i bilaga 2.

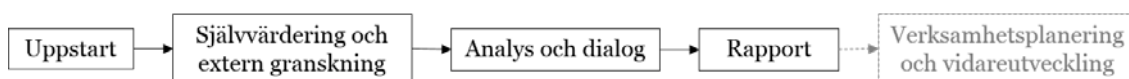
Analys och dialog

När allt underlag finns tillgängligt analyseras detta av fakultetsnämnden. Därefter sker en dialog mellan fakultetsnämnden och företrädare för utbildningen samt studentrepresentanter. Dialogmötet beskrivs i bilaga 3.

Rapport

Fakultetsnämnden utformar en rapport där styrkor och utvecklingsområden för utbildningen lyfts fram och där rekommendationer för utveckling av utbildningen lämnas. Innan rapporten fastställs ges företrädarna för utbildningen möjlighet att läsa och kommentera eventuella sakfel i rapporten. Resultatet av uppföljningen kommuniceras till interna och externa intressenter.

Nedanstående figur illustrerar processen för utbildningsuppföljningarna.

Figur 2: Process för uppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram

Som framgår av den skuggade texten i rutan längst till höger i figuren ska uppföljningsprocessen utgöra underlag för berörd institutions och Högskolans arbete med verksamhetsplanering och vidareutveckling av utbildningen. Mål och åtgärder relaterade till detta ska dokumenteras, i verksamhetsplaner samt i övrig dokumentation kopplad till kvalitetssystemet för utbildning. Till exempel kan åtgärder hanteras i den årliga uppföljningen av utbildningsprogram som dokumenteras i ett särskilt IT-system (KUpp).

Tidsramen för uppföljningen omfattar normalt cirka nio månader, räknat från uppstartsmötet. En schematisk tidsplan presenteras i bilaga 4. Särskild tidsplan fastställs för varje uppföljning.

1.3 Ansvar

I uppföljningsprocessen kan följande ansvar urskiljas:

Berörda lärare, främst ämnesföreträdare och ämnesansvariga lärare samt programansvariga lärare, ansvarar för sammanställning av självvärdering samt tillhandahåller relevant underlag, till exempel målmatriser och betygskriterier. Lärarna ska också aktivt medverka i uppföljningsprocessen, genom deltagande i uppstartsmöten, dialogmöten etc. De har också ett ansvar för att resultatet av uppföljningen tas om hand och inkluderas i arbetet med utveckling av utbildningen.

Prefekt och avdelningschef vid berörd institution ansvarar för att resurser för uppföljningen finns på berörd institution och avdelning, främst i form av lärares arbetstid. De ska också aktivt medverka i uppföljningsprocessen, genom deltagande i uppstartsmöten och dialogmöten, godkännande av självvärdering etc. Cheferna har också ett övergripande ansvar för att resultatet av uppföljningen tas om hand och inkluderas i arbetet med utveckling av institutionens utbildningar samt institutionens verksamhetsplanering.

Studentkåren ska på olika nivåer aktivt medverka i uppföljningsprocessen, genom sina representanter i fakultetsnämnden och i de olika sektionerna. Vid de dialogmöten som fakultetsnämnden håller med företrädare för utbildningen (se processbeskrivningen i avsnitt 1.2 samt bilaga 3) ska normalt minst fem studentrepresentanter delta. Studentrepresentanterna utses av Studentkåren.

Chefer inom verksamhetsstödet ansvarar för att resurser finns på berörda avdelningar för olika former av stöd för uppföljningen. Stödet kan till exempel utgöras av framtagning av statistik, utformning av systemstöd för statistikframtagning, övrigt faktaunderlag eller kommunikation internt och/eller externt av resultaten från uppföljningen.

Fakultetsnämnden ansvarar för genomförandet av uppföljningen och fastställer rapporter efter genomförandet. Fakultetsnämnden har också ett ansvar för att resultatet från uppföljningen görs tillgängligt för inkludering i arbetet med verksamhetsplanering på olika nivåer. Vidare ansvarar nämnden för att arbetet med uppföljningen bidrar till utveckling av det sammantagna kvalitetssystemet för utbildning.

Fakultetsnämndens arbete stöds och koordineras av en person med uppdrag som *fakultetsnämndens projektledare för uppföljningar inom kvalitetssystemet för utbildning (projektledare)*.

Rektor ansvarar för att resultatet från uppföljningen inkluderas i arbetet på högskoleövergripande nivå med utveckling av Högskolans utbildningar, verksamhet och kvalitetssystem. Resultatet från uppföljningen utgör underlag för rektors årliga kvalitetsrapport till styrelsen. Uppföljningsresultatet används även som underlag för de kontinuerliga dialogmöten som rektor håller med institutionsledningarna.

2 Uppföljning av utbildningsprogram

Utbildningsprogrammen följs upp inom ramen för de tre komponenterna *måluppfyllelse, progression* samt *kvalitetsaspekter*.

Ett av de underlag som används för uppföljningen utgörs av en självvärdering som utformas av programansvarig lärare i samverkan med ämnesföreträdaren för programmets huvudområde. Då uppföljningen omfattar all utbildning som ges inom ramen för programmet ska självvärderingen även utformas i samverkan med ämnesföreträdare/ämnesansvariga lärare för de programkurser som inte ingår i programmets huvudområde.

Självvärderingen lämnas i särskild mall i enlighet med uppgjord tidsplan och givna anvisningar. Samråd ska ske med berörd avdelningschef och prefekt innan självvärderingen färdigställs. Självvärderingen överlämnas formellt av prefekt, genom undertecknande på självvärderingens första sida.

2.1 Måluppfyllelse

Bedömningsgrund⁸:

Utbildningsprogrammet möjliggör genom utformning och genomförande – samt säkerställer genom examination – att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå utvalda nationella examensmål.

Uppföljning av måluppfyllelsen sker genom extern granskning av ett slumpmässigt urval av examensarbeten kopplade till utbildningsprogrammet. Fakultetsnämnden beslutar om urvalet samt om externa bedömare.

Bedömarna granskar normalt tre till fem av de nationella examensmålen, varav minst ett inom varje kunskapsform (*kunskap och förståelse, färdighet och förmåga* samt *värderingsförmåga och förhållningssätt*). Beslut om vilka mål som ska granskas fattas av fakultetsnämnden, efter samråd med berörda ämnesföreträdare.

Den externa granskningen av examensarbeten beskrivs mer utförligt i bilaga 2.

Underlag

Ett urval av examensarbeten, vanligtvis från det senaste kalenderåret, utgör underlag för granskningen av måluppfyllelse. En förteckning sammanställs av verksamhetsstödet och därefter görs ett slumpmässigt urval av projektledaren. Normalt granskas minst två och max fem examensarbeten per program – sammanlagt max 15 examensarbeten per huvudområde (se bilaga 2).

De externa granskarna får även tillgång till ämnesdefinition för aktuellt huvudområde, utbildningsplan samt kursplan för examensarbetet med tillhörande betygskriterier och beskrivning av examination.

⁸ Måluppfyllelsen har sin grund i progressionen. Bedömningsgrunden för måluppfyllelse och progression är därför densamma, se avsnitt 2.2.

2.2 Progression

Bedömningsgrund⁹:

Utbildningsprogrammet möjliggör genom utformning och genomförande – samt säkerställer genom examination – att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå utvalda nationella examensmål och utvalda lokala programmål.

Hur utbildningen säkerställer att en progression sker i utbildningsprogrammet mot examensmål och lokala programmål granskas av fakultetsnämnden. Några examensmål och lokala programmål väljs ut och därefter granskas progressionen i programmet mot dessa mål. Av målmatrisen för programmet framgår vilka kurser som säkerställer att utvalda mål uppfylls. En granskning sker av kopplingen mellan examens- och programmål och mål i kursplanerna samt läraktiviteter, examination och betygskriterier kopplade till aktuella kursmål.

I program som leder till en generell examen granskas progressionen i huvudområdet. Om programmet även leder till en yrkesexamen ska granskningen inkludera progression mot målen i yrkesexamen.

Normalt väljs ett till tre examens- och programmål ut. Fakultetsnämnden väljer målen, efter samråd med berörda ämnesföreträdare.

Underlag

Befintliga dokument kopplade till utbildningsprogrammet utgör underlag för granskningen av progression. Dokumenten i fråga är: utbildningsplan, målmatris, aktuella kursplaner med tillhörande betygskriterier och beskrivning av examination samt kursrapporter (resultatet av kursutvärderingar). Underlaget kan, vid behov, kompletteras med en dialog mellan företrädare för fakultetsnämnden och berörda lärare (ämnesföreträdaren och eventuellt annan/andra berörda lärare).

2.3 Kvalitetsaspekter

Utbildningsprogrammets relation till ett antal kvalitetsaspekter granskas av fakultetsnämnden. Redogörelse för hur programmet relaterar till kvalitetsaspekterna lämnas i självvärderingen.

Kvalitetsaspekterna, med tillhörande bedömningsgrunder, beskrivs nedan:

Relation till huvudområde

Bedömningsgrund:

Programmets innehåll är relevant i relation till definitionen för aktuellt huvudområde.

Underlag: Självvärdering, ämnesdefinition för programmets huvudområde, utbildningsplan och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

⁹ Progression inom utbildningen är en förutsättning för måluppfyllelse. Bedömningsgrunden för progression och måluppfyllelse är därför densamma, se avsnitt 2.1.

Digitalisering för hållbar utveckling

Bedömningsgrund:

Programmet ger på ett integrerat sätt kunskaper och färdigheter relaterat till "digitalisering för hållbar utveckling", temat i Högskolans utvecklingsplan 2017-2022. I programmets utbildningsplan finns minst ett lokalt mål med koppling till temat.

Underlag: Självvärdering, utbildningsplan, målmatris, relevanta kursplaner och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Attraktivitet, studentrekrytering och söktryck

Bedömningsgrunder:

Studenter och alumner är så nöjda med sitt utbildningsprogram att de vill rekommendera det till andra. Programmets studenter är attraktiva på arbetsmarknaden och har en hög etableringsgrad.

Det finns ett tillräckligt stort rekryteringsunderlag för programmet, bland en eller flera definierade målgrupper.

Programmet görs synligt genom aktiv marknadsföring. Utbildningsinformationen är tydlig, korrekt, objektiv, uppdaterad och tillgänglig. Aspekter som rör breddad rekrytering, jämställdhet och lika villkor uppmärksammas i rekryteringsarbetet.

Programmet är så attraktivt och känt att det i genomsnitt finns minst 2,0 behöriga förstahandssökande per antagen till programmet¹⁰.

Underlag: Självvärdering, söktryckssiffor, utbildningssidorna på webben och dokumentation från tidigare uppföljning/ utvärdering

Lärarkapacitet och lärarkompetens

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningsprogrammets inriktning och innehåll, omfattning, storlek och genomförande samt till dess forskningsanknytning. Perspektiv som rör jämställdhet och lika villkor beaktas i arbetet med kompetensförsörjning relaterad till programmet.

Om programmet innehåller kurser som inte ingår i programmets huvudområde utan i andra ämnen ska lärarkapacitet och lärarkompetens relaterat till dessa kurser

¹⁰ I Högskolans utvecklingsplan för 2017-2022 anges målet "i genomsnitt 1,6 behöriga förstahandssökande per antagen till program och kurs". Målet 1,6 utgör ett sammanslaget värde för söktryck till både program och kurser och det grundas på statistik från SCB. Målet 2,0, som anges i bedömningsgrunden ovan, är ett värde som endast rör söktryck till program och det grundas på lokalt framtagen statistik.

redovisas. Om utbildningsprogrammet är ett yrkesprogram som inkluderar verksamhetsförlagd utbildning (VFU) ska redogörelsen inkludera handledarkompetens inom VFU.

Underlag: Självvärdering, lärartabell och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Utbildningsmiljö och forskningsanknytning

Bedömningsgrunder:

Det finns en för utbildningsprogrammet relevant vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö.

Programmet har en stark forskningsanknytning och en tydlig koppling mot en eller flera av Högskolans forskningsmiljöer.

Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Om utbildningsprogrammet är ett yrkesprogram som inkluderar verksamhetsförlagd utbildning ska redogörelse lämnas för hur samverkan sker avseende den verksamhetsförlagda utbildningen.

Underlag: Självvärdering och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Pedagogiskt koncept

Bedömningsgrund:

Studenternas lärande främjas genom ett pedagogiskt koncept för utbildningsprogrammet.

Om utbildningsprogrammet inkluderar verksamhetsförlagd utbildning och/eller utbildning förlagd till lärmiljöer för praktiskt lärande (till exempel utbildning i kliniskt träningscentrum eller verkstad) ska redogörelse lämnas för denna utbildnings funktion i det pedagogiska konceptet.

Underlag: Självvärdering, de befintliga dokument som utgör underlag för granskningen av progressionen (utbildningsplan, kursplan, målmatris etc.) och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Kurser som inte ingår i programmets huvudområde

Bedömningsgrund:

De kurser i programmet som inte ingår i programmets huvudområde utan i andra ämnen har en tydlig funktion relaterat till det kunskapsområde programmet omfattar. Kurserna bidrar till att programmet har en innehållsmässig och pedagogiskt genomtänkt studiegång.

Underlag: Självvärdering och kursplaner för relevanta kurser

Genomströmning

Bedömningsgrunder:

Behörighetskraven är adekvata och främjar såväl kvalitet i utbildningsprogrammet som tillgänglighet till utbildningen.

Varje student ges goda förutsättningar att genomföra och slutföra sina studier, utan att kompromisser görs relaterat till utbildningens kvalitet och uppsatta mål.

Genomströmningen efter ett läsår inom programmet är minst 85 % (gäller program på grundnivå).

Andelen studenter som registrerats på programmet och som sedan tagit ut en examen 1,5 år efter nominell studietid är minst 55 %.

Underlag: Självvärdering, statistik och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Arbetslivets perspektiv

Bedömningsgrund:

Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv.

Underlag: Självvärdering och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Studenters perspektiv

Bedömningsgrunder:

Programansvarig lärare, kursansvariga lärare och annan berörd personal verkar för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen.

Återkoppling lämnas alltid till berörda studenter efter genomförda kurs- och programutvärderingar. Kurs- och programrapporterna innehåller alltid ett sammanfattande omdöme som sammanställts av ansvarig lärare (kurs- eller programansvarig lärare).

Svarsfrekvensen på kursenkäterna på programkurserna är i genomsnitt minst 60 %.

Underlag: Självvärdering, statistik, kursrapporter och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Jämställdhetsperspektiv

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Underlag: Självvärdering, målmatris, kursplaner och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Internationaliseringsperspektiv

Bedömningsgrunder:

Ett internationaliseringsperspektiv är integrerat i utbildningsprogrammets utformning och genomförande.

Studenter inom programmet har möjlighet att bedriva studier utomlands minst en termin (gäller främst program på grundnivå som omfattar 180 högskolepoäng).

I programmet finns kurser om minst 30 högskolepoäng som är särskilt lämpliga för studenter från utländska lärosäten (gäller främst program på grundnivå som omfattar 180 högskolepoäng).

Underlag: Självvärdering, utbildningsplan, kursplaner, statistik och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

2.4 Summerande värdering och analys

Företrädarna för utbildningsprogrammet ska i självvärderingens avslutande del göra en summerande värdering och analys av utbildningsprogrammet. Styrkor och svagheter ska identifieras.

Den reflektion som görs ska vara tydligt framåtsyftande och beskriva vilka möjligheter och utvecklingsbehov som programmet har.

3 Uppföljning av ämne

Ämnen följs upp inom ramen för de två komponenterna *kvalitetsaspekter* samt *kurskvalitet*. Såväl ämnen som är huvudområden som ämnen som är resursämnen följs upp på detta sätt. Uppföljningen av kvalitetsaspekter sker samlat för ämnet medan säkringen av kursmål och övrig kurskvalitet görs på kursnivå, genom granskning av ett urval av kurser.

Ett av de underlag som används för uppföljningen utgörs av en självvärdering som utformas av ämnesföreträdaren eller den ämnesansvarige läraren. Utformningen ska ske i samverkan med andra berörda lärare.

Självvärderingen lämnas i särskild mall i enlighet med uppgjord tidsplan och givna anvisningar. Samråd ska ske med berörd avdelningschef och prefekt innan självvärderingen färdigställs. Självvärderingen överlämnas formellt av prefekt, genom undertecknande på självvärderingens första sida.

3.1 Kvalitetsaspekter

Ämnets relation till ett antal kvalitetsaspekter granskas av fakultetsnämnden. Redogörelse för hur ämnet relaterar till kvalitetsaspekterna lämnas i självvärderingen.

Kvalitetsaspekterna, med tillhörande bedömningsgrunder, beskrivs nedan:

Relevans och relation till institutionens och Högskolans utbildning

Bedömningsgrund:

Det finns nytta och behov av ämnet, relaterat till institutionens och Högskolans utbildningsutbud.

Utbildningen i ämnet ska sättas i ett större sammanhang. Detta handlar främst om ämnets plats i institutionens och Högskolans utbildningsutbud, inklusive uppgift om i vilka program ämnet ingår (som huvudområde eller som annat ämne). Om det inom ämnet finns kurser som ingår i program där ämnet inte är huvudområde ska möjligheterna och utmaningarna med utbildning inom denna typ av kurser beskrivas.

Underlag: Självvärdering

Definition och klassificering

Bedömningsgrunder:

Ämnesdefinitionen är kortfattad och preciserar ämnets kärna. Eventuell lokal profilering för ämnet vid Högskolan i Skövde framgår av definitionen.

Ämnet har en adekvat klassificering i utbildningsområde samt i nationell huvudområdesgrupp och ämnesgrupp.

Underlag: Självvärdering, ämnesdefinition och uppgifter om klassificering

Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av ämnet

Bedömningsgrund:

Ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs för att kvalitetssäkra och kvalitetsutveckla ämnet.

Underlag: Självvärdering och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering

Lärarkapacitet och lärarkompetens

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till den utbildning och forskningsanknytning av utbildning som ska genomföras inom ämnet. Perspektiv som rör jämställdhet och lika villkor ska beaktas i arbetet med kompetensförsörjning relaterad till ämnet. Riktvärden för antalet heltidsanställda lärare med tillsvidareanställning är följande:

Vetenskaplig och konstnärlig kompetens

- *Huvudområde på grundnivå: Minst fyra lärare med doktorsexamen (eller motsvarande konstnärlig kompetens) varav minst en professor*
- *Huvudområde på magisternivå: Minst sex lärare med doktorsexamen (eller motsvarande konstnärlig kompetens) varav minst en professor och en docent*
- *Huvudområde på masternivå: Minst tio lärare med doktorsexamen (eller motsvarande konstnärlig kompetens) varav minst två professorer och två docenter*
- *Resursämne: Minst en lärare med doktorsexamen (eller motsvarande konstnärlig kompetens)*

Pedagogisk kompetens

- *Huvudområde på grundnivå och avancerad nivå: Minst två lärare som är meriterade eller excellenta lärare*
- *Resursämne: Minst en lärare som är meriterad eller excellent lärare*

Underlag: Självvärdering, lärartabell och dokumentation från tidigare uppföljning/utvärdering.

3.2 Kurskvalitet

Kurskvaliteten, som inkluderar säkring av kursmål, följs upp genom en granskning av utvalda kurser inom ämnet. Kurserna kan vara fristående kurser (kurser som endast ges som fristående), kurser inom förutbildning eller uppdragskurser (poänggivande eller icke-poänggivande)¹¹. Granskningen görs av fakultetsnämnden.

¹¹ Kurskvalitet för kurser inom förutbildning och uppdragsutbildning innebär att utbildningen granskas i förhållande till relevant regelverk. Detta innebär att en viss anpassning sker vid uppföljningen, se noterna på sid 14.

Kurserna väljs ut av fakultetsnämnden, efter samråd med berörda ämnesföreträdare eller ämnesansvariga lärare. Normalt väljs en till fyra kurser per ämne.

Redogörelse för måluppfyllelse och övrig kvalitet i kurserna lämnas i bilagor till ämnets självvärdering, en bilaga per kurs. Redogörelsen utformas av ämnesföreträdaren, i samråd med andra berörda lärare, främst kursansvariga lärare för de kurser som valts ut.

Även annat underlag än självvärderingen kan användas för analys och bedömning av måluppfyllelse och övrig kvalitet, främst dokumentation från tidigare lokal uppföljning.

Bedömningsgrunder:

Kursens innehåll är relevant i relation till definitionen för det ämne kursen tillhör.

Innehållet i kursen ska vila på vetenskaplig grund eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet¹².

Förkunskapskraven ska motsvara kraven för utbildning på grundnivå respektive avancerad nivå¹³.

Kursmålen ska motsvara kraven för utbildning på grundnivå respektive avancerad nivå¹⁴.

Undervisningsformer, kurslitteratur och annat undervisningsmaterial, examinationsformer och betygskriterier ska vara adekvata i förhållande till kursmål¹⁵.

Kursen ska sammantaget anordnas på ett sätt som ger studenten goda förutsättningar att nå kursmålen¹⁶.

Varje kurs måste inte ha mål och innehåll som specifikt svarar mot samtliga krav på vad utbildning på grundnivå respektive avancerad nivå ska utveckla hos studenterna (den tredje bedömningsgrunden ovan). De sammantagna kraven kan betraktas som krav på en samlad utbildning som kan leda till en examen (ofta ett utbildningsprogram). Däremot bör varje enskild kurs svara mot åtminstone något eller några av kraven och på ett konstruktivt sätt låta sig infogas i ett övergripande sammanhang som svarar mot kraven för utbildning på grundnivå respektive avancerad nivå.

Underlag

Underlaget för granskningen som rör säkring av kursmål och övrig kurskvalitet utgörs av självvärdering, befintliga dokument kopplade till utvalda kurser (kursplaner med betygskriterier och beskrivning av examination), kursrapporter (resultat från kursutvärderingar), faktaunderlag samt dokumentation från tidigare uppföljning.

¹² Kurser inom förutbildning och uppdragsutbildning relateras till relevant regelverk, främst relevanta förordningar samt (för förutbildning) Skolverkets beskrivning av ämne och kursinnehåll för motsvarande kurs inom gymnasieskolan

¹³ Ej relevant vid uppföljning av kurser inom förutbildning och uppdragsutbildning

¹⁴ Ej relevant vid uppföljning av kurser inom förutbildning och icke-poänggivande uppdragsutbildning

¹⁵ Vid uppföljning av icke-poänggivande uppdragskurser kan "kursmål" ersättas med "kursinnehåll"

¹⁶ Vid uppföljning av icke-poänggivande uppdragskurser kan "nå kursmålen" ersättas med "ta till sig kursinnehållet"

3.3 Summerande värdering och analys

Företrädarna för ämnet ska i självvärderingens avslutande del göra en summerande värdering och analys av ämnet. Styrkor och svagheter ska identifieras.

Det som framkommit vid redogörelsen för kurskvalitet i de utvalda kurserna (se bilagorna) utgör underlag för värdering och analys. Om ämnet är ett huvudområde som ingår i ett eller flera utbildningsprogram ska även de självvärderingar som utformats för programmet/programmen utgöra underlag för värdering och analys.

Den reflektion som görs ska vara tydligt framåtsyftande och beskriva vilka möjligheter och utvecklingsbehov som ämnet har.

Bilaga 1: Underlag för uppföljningen

Uppföljningen av utbildning grundas på ett antal olika underlag. Projektledaren sammanställer underlagen, med stöd av företrädarna för utbildningen och verksamhetsstödet. Underlagen samlas och tillgängliggörs digitalt.

Nedan ges en sammanställning av vilka underlag som används i de olika delarna av uppföljningen:

Uppföljning av utbildningsprogram

- Slumpvis utvalda examensarbeten
- Självvärdering
- Befintliga dokument kopplade till utbildningsprogrammet och huvudområdet i programmet: utbildningsplan, målmatris, utvalda kursplaner med betygskriterier och beskrivning av examination samt beskrivning av ämnesdefinition för programmets huvudområde
- Dokumentation från tidigare uppföljningar i Högskolans kvalitetssystem för utbildning (till exempel kursutvärderingar och årlig programuppföljning i IT-systemet KUpp) samt eventuell dokumentation från relevanta externa utvärderingar
- Statistik och övrigt faktaunderlag

Uppföljning av ämne

- Självvärdering
- Befintliga dokument kopplade till ämnet och utvalda kurser: beskrivning av ämnesdefinition och ämnesklassificering samt kursplaner med betygskriterier och beskrivning av examination
- Dokumentation från tidigare uppföljningar i Högskolans kvalitetssystem för utbildning (till exempel kursutvärderingar) samt eventuell dokumentation från relevanta externa utvärderingar
- Statistik och övrigt faktaunderlag

Bilaga 2: Extern granskning av examensarbeten

Komponenten *uppfyllelse av examensmål*, som granskas vid uppföljningen av utbildningsprogram, sker genom extern granskning av ett slumpmässigt urval av examensarbeten.

Urval av examensarbeten och examensmål

En förteckning över examensarbeten som godkänts under föregående kalenderår inom huvudområdet för utbildningsprogrammet sammanställs av Högskolans verksamhetsstöd. Ett slumpmässigt urval av examensarbeten inom huvudområdet görs av projektledaren för uppföljningen. Normalt ska minst ett och max fem examensarbeten per program slumpas fram. Antalet examensarbeten inom ett och samma huvudområde kan variera, främst beroende på antalet program inom huvudområdet. Normalt granskas dock max 15 arbeten per huvudområde.

Vilka examensmål som ska granskas beslutas av fakultetsnämnden, efter samråd med berörda ämnesföreträdare. Normalt granskas tre till fem examensmål, varav minst ett inom varje kunskapsform (*kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt*). Om ett program leder till dubbla examina, en yrkesexamen och ett generell examen, ska mål från båda examina ingå i granskningen.

Utseende av externa granskare

De externa granskarna utses av fakultetsnämnden. Granskarna ska vara väl förtrogna med utbildning inom programmets/programmets kunskapsområde och kompetensmässigt ha minst doktorexamen (eller motsvarande kompetens). Jävsaspekter och jämställdhetsaspekter ska beaktas vid utseendet.

Förslag på granskare kan lämnas av företrädare för de utbildningar som berörs av uppföljningen. Förslagen lämnas tidigt i processen och diskuteras vid uppstartsmöte och/eller det planeringsmöte med ämnesföreträdarna som hålls efter uppstartsmötet.

Granskarnas arbete och uppdrag

Granskarna får, via projektledaren, tillgång till de slumpmässigt utvalda examensarbetena. De får också ämnesdefinition för aktuellt huvudområde, utbildningsplan för aktuellt/aktuella program samt kursplan för examensarbetet/examensarbetena med tillhörande betygskriterier och beskrivning av examination. Normalt granskas fem arbeten av varje granskare. Arbetena kan vara kopplade till ett och samma utbildningsprogram eller till flera olika program.

Måluppfyllelsen i varje examensarbete ska bedömas, genom markeringar i särskild mall. Kommentarer ska lämnas, dels per examensarbete och mål, dels sammantaget rörande måluppfyllelsen i det urval av examensarbeten som granskats. I den sammantagna bedömningen ska examensarbetenas relation till huvudområdets definition kommenteras.

Efter genomgång av examensarbetena ska granskarna lämna ett yttrande, enligt den mall som lämnats och enligt uppgjord tidsplan. Arvodet till granskarna regleras i särskilt beslut.

Bilaga 3: Dialogmöten

I processen för utbildningsuppföljning ingår dialogmöten mellan fakultetsnämnd och företrädarna för utbildningen samt studentrepresentanter. Studentrepresentanterna utses av Studentkåren.

Dialogmötet hålls när allt underlag för uppföljningen finns samlat. Mötet syftar till att komplettera den bild som fakultetsnämnden får av insamlat underlag. Nämnden kan under dialogen stämma av om informationen i underlaget har tolkats rätt och möjlighet finns också till förtydliganden av olika slag.

Normalt hålls dialogmötena inom ramen för fakultetsnämndens ordinarie möten, under en halvdag. Dialogmötet schemaläggs i god tid och datum för mötet framgår av den tidsplan som utformas för uppföljningen.

Vid mötet träffar fakultetsnämnden först studentrepresentanterna. Normalt deltar minst fem studenter från berörd utbildning. Nämnden möter sedan lärarrepresentanterna vilka normalt utgörs av berörda ämnesföreträdare och programansvariga lärare. Normalt inkluderas även ämnesföreträdare och ämnesansvariga lärare för de programkurser som inte ingår i programmets huvudområde. I de utbildningar där verksamhetsförlagd utbildning ingår ska normalt representanter för denna utbildning också delta. Slutligen sker en dialog med berörd prefekt och berörda avdelningschefer.

Underlag för dialogmötet skickas ut till de medverkande senast en vecka före mötet. Fakultetsnämndens projektledare för uppföljningen koordinerar det praktiska kring mötet i samråd med företrädare för institutionen samt Studentkåren.

Bilaga 4: Schematisk tidsplan

I tabellen nedan beskrivs en schematisk tidsplan för uppföljning av utbildning inom ett område. Tidsramen omfattar normalt cirka nio månader.

Datum	Aktivitet
Månad 1	Uppstartsmöte hålls
Månad 2	Planeringsmöte hålls med berörda ämnesföreträdare och faktaunderlag (statistik m.m.) sammanställs samt tillgängliggörs
Månad 2	Externa granskare utses och får tillgång till de examensarbeten som ska granskas
Månad 5	Självvärdering och underlag från externa granskare lämnas till fakultetsnämnden
Månad 7	Fakultetsnämnden håller dialogmöte med företrädare för utbildningen och studentrepresentanter från berörd utbildning
Månad 8	Preliminär rapport skickas till företrädarna för utbildningen (för kommentarer om ev. sakfel)
Månad 9	Fakultetsnämnden fattar beslut om rapport